RADA GMINY
RUDNIKI
woj. opolskie

UCHWAŁA NR LXI/492/2024
RADY GMINY RUDNIKI

z dnia 23 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Rudniki na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.) art. 3 ust. 1, art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 ze zm.)

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudniki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Rudniki
Jarosław Marchewka

Załącznik do uchwały Nr LXI/492/2024
Rady Gminy Rudniki
z dnia 23 kwietnia 2024 r.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Dla Gminy Rudniki

na lata 2024-2030

Wstęp

Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.
Zadania te są realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030.

Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej. Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy m.in. do zadań jednostek samorządu terytorialnego. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne.

W Polsce działania zmierzające do poprawy zdrowia publicznego uregulowane są w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 z późn.zm.) obejmują one realizację zadań dotyczących ochrony zdrowia psychicznego, w szczególności:

1) promocję zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, osobami z zaburzeniami psychicznymi to osoby:
1) chore psychicznie,
2) upośledzone umysłowo,
3) wskazujące inne zakłócenia czynności psychiczne, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Rozdział I

Diagnoza problemu zaburzeń psychicznych na terenie Gminy Rudniki

Diagnozę sporządzono na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach, Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Oleśnie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Uszycach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Ganie, Placówek Oświaty działających na terenie Gminy Rudniki.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach

	Liczba osób w 2021 r.	Liczba osób w 2022 r.	Liczba osób 2023 r.
Osoby otrzymujące wsparcie niefinansowe w formie specjalistycznych usług	1	1	1

opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
Osoby skierowane do domu pomocy społecznej dla osób chorych psychicznie	0	1	0
Osoby skierowane do domu pomocy społecznej dla osób upośledzonych umysłowo	0	0	1
Osoby korzystające ze wsparcia środowiskowego domu samopomocy	16	20	21

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach

2. Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie

	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Wydane orzeczenia/opinie z niepełnosprawnością intelektualną dla dzieci i młodzieży z Gminy Rudniki	16	26	8

Źródło: Dane Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie

3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Oleśnie

	Liczba w okresie 2021 r. – 2023 r.
Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o symbolu 01-U i O2P dla dzieci z Gminy Rudniki	9
Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o symbolu 01-U i O2P dla dorosłych z Gminy Rudniki	41

Źródło: Dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Oleśnie

4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie

	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej z powodu choroby psychicznej rodzica/rodziców	0	0	0
Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością intelektualną	1	1	1

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie

5. Placówki Oświatowe na terenie Gminy Rudniki

	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Dzieci uczęszczające do Placówek Oświatowych w Gminie Rudniki z niepełnosprawnością intelektualną	23	28	26

6. Zespół Placówek Specjalnych w Praszce

	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Dzieci uczęszczające do Zespołu Placówek z niepełnosprawnością intelektualną	12	11	10

Źródło: dane z Zespołu Placówek Specjalnych w Praszce

7. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Uszycach

	Liczba w 2021 r.	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Osoby korzystające ze wsparcia terapii zajęciowej	8	8	8

Źródło: dane z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Uszycach

Mocne i słabe strony

Mocne strony:

1) opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
2) zaspokajanie niezbędnych potrzeb socjalno-bytowych, pomoc finansowa i niefinansowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Słabe strony:

1) brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki psychiatrycznej,
2) bierna postawa rodzin wymagających wsparcia, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc,
3) utrudniony dostęp na terenie Powiatu Oleskiego do pomocy specjalistów w zakresie opieki psychiatrycznej, brak specjalistów i długi okres oczekiwania na wizytę,
4) długi czas oczekiwania na badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie,
5) brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie.

Rozdział II

Postanowienia ogólne

W opracowanie i realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Gminie Rudniki na lata 2024-2030 wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 oraz ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Program określa dla jednostek samorządu terytorialnego cele:

1) cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnej do ich potrzeb,
2) cel szczegółowy: Udzielenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom poprzez:

a) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;

b) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Realnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego jest wiele i są to w szczególności problemy związane z: bezrobociem, warunkami pracy i życia w połączeniu z biedą, zaburzenia więzi społecznych, zjawiskiem wykluczenia społecznego, procesu starzenia się społeczeństwa. Kryzys psychologiczny może pojawiać się na każdym etapie życia w różnych sytuacjach, z którymi osoba wrażliwa nie jest w stanie poradzić sobie bez wsparcia rodziny i instytucji zapewniających profesjonalną pomoc.

Zachwianie równowagi psychicznej u dzieci i młodzieży może skutkować negatywnymi skutkami wychowawczymi. Duży wpływ na młodych ludzi może mieć zła atmosfera w szkole, rosnące wymagania przerastające możliwości dziecka. Natomiast u osób dorosłych mogą pojawiać się niepowodzenia w pracy, w życiu rodzinnym utrata pracy, utrata zasobów

materialnych. U osób starszych obserwuje się natomiast problem samotności, bezużyteczności a nawet odrzucenia.

Rozdział III

Kierunki działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w Gminie Rudniki.

1. Promocja zdrowia psychicznego zakresie kształcenia zdrowych nawyków i stylów radzenia sobie, rozwijania umiejętności komunikowania się i funkcjonowania w społeczności rodzinnej, szkolnej, rówieśniczej.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Lp.	zadanie	jednostka realizująca	termin realizacji
1.	Prowadzenie warsztatów na temat zapobiegania przemocy w szkole dla uczniów	Psychologowie i pedagodzy szkolni w szkołach podstawowych	Zadanie realizowane cyklicznie
2.	Prowadzenie warsztatów dla rodziców na temat radzenia sobie z agresją dziecka z zaburzeniami psychicznymi	▪ Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie, ▪ Specjaliści w Zespole Placówek Specjalnych w Praszce, ▪ Psychologowie i pedagodzy szkolni w szkołach podstawowych	Zadanie realizowane cyklicznie
3.	Pomoc finansowa dla osób chorych psychicznie w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie	Zadanie ciągłe
4.	Zapewnienie ciągłości i dostępności do usług wsparcia dziennego pobytu z zaburzeniami psychicznymi	Środowiskowy Dom Samopomocy w Ganie (Gmina Rudniki ma zawarte porozumienie z Gminą Praszka na umieszczanie osób z terenu Gminy Rudniki)	Zadanie ciągłe
5.	Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	▪ Komisariat Policji w Praszce i Posterunek Policji w Rudnikach, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach, ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach	Zadanie ciągłe

		▪ Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, ▪ Psychologowie i pedagodzy szkolni, ▪ Sąd Rejonowy w Oleśnie	
6.	Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii	▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach. ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach. ▪ Komisariat Policji w Praszce i Posterunek Policji w Rudnikach	Zadanie ciągłe
7.	Zapewnienie całodobowej opieki osobom chorym psychicznie i niepełnosprawnym intelektualnie	▪ Dom pomocy społecznej o określonym profilu, ▪ Zakłady opiekuńczo-lecznicze	Zadanie ciągłe
8.	Zapewnienie do usług wsparcia dziennego pobytu	▪ Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Ganie, ▪ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Uszycach, ▪ Zespół Placówek Specjalnych w Praszce.	Zadanie ciągłe
9.	Pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie z zakresu rehabilitacji społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie	Zadanie ciągłe
10.	Zapewnienie osobom chorym psychicznie będącym w sytuacji kryzysowej pomocy socjalnej (usługi opiekuńcze), prawnej, psychologicznej	▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach ▪ Urząd Gminy w Rudnikach	Zadanie ciągłe

Wskaźniki:
Liczba biorących udział w realizacji poszczególnych zadań.

Rozdział IV
Finansowanie Programu

Realizacja zadań określonych w programie będzie finansowana:
1) ze środków własnych gminy,
2) środków własnych poszczególnych realizatorów zadań,
3) z dotacji budżetu państwa,
4) ze środków zewnętrznych.

Rozdział V
Monitorowanie i ewaluacja

Realizacja programu będzie monitorowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach jeden raz w roku – w pierwszym kwartale roku następnego.

Rozdział VI
Zakończenie

Opracowanie programu powinno przyczynić się do zorganizowania sprzyjających działań do pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi. Opracowany program wyznacza takie kierunki działań aby zapewnić ochronę osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez podnoszenie świadomości społecznej. Oznacza to, że te działania powinny być wykonywane przez specjalistów reprezentujących różne instytucje i organizacje. Realizacja określonych działań uzależniona jest od szerokiej współpracy na poziomie lokalnym wielu podmiotów.